

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

A6-0255/2008

13.6.2008

SPRÁVA

o európskom strategickom pláne energetických technológií
(2008/2005(INI))

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

Spravodajca: Jerzy Buzek

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	9
STANOVISKO VÝBORU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VEREJNÉ ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN	9
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	9

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o európskom strategickom pláne energetických technológií (2008/2005(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Európsky strategický plán energetických technológií (plán SET) – Smerom k nízkouhlíkovej budúcnosti (KOM(2007)0723),
- so zreteľom na hodnotenie celkového vplyvu priložené k uvedenému oznámeniu (SEK(2007)1508),
- so zreteľom na technologickú mapu (SEK(2007)1510) a mapu kapacít (SEK(2007)1511) priložené k uvedenému oznámeniu,
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom 20 20 do roku 2020: Európska príležitosť súvisiaca s klimatickými zmenami (KOM(2008)0030),
- so zreteľom na hodnotenie vplyvu balíka vykonávacích opatrení týkajúcich sa cieľov EÚ v oblasti klimatických zmien a obnoviteľnej energie do roku 2020 (SEK(2008)0085),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom O podpore včasnej demonštrácie udržateľnej výroby energie z fosílnych palív (KOM(2008)0013),
- so zreteľom na pracovný dokument Komisie s názvom Podpora elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov (SEK(2008)0057),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Energetická politika pre Európu (KOM(2007)0001),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Hospodárske reformy a konkurencieschopnosť: kľúčové závery zo Správy o európskej konkurencieschopnosti z roku 2006 (KOM(2006)0697),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (KOM(2008)0019),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť a rozšíriť systém Spoločenstva na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov (KOM(2008)0016),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o geologickom ukladaní oxidu uhličitého, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 85/337/EHS, 96/61/ES, smernice 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a nariadenie (ES) č. 1013/2006 (KOM(2008)0018),

- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013)¹,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2006/976/Euratom z 19. decembra 2006 o osobitnom programe, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom) v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy (2007 – 2011)²,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1639/2006/ES z 24. októbra 2006, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013)³,
- so zreteľom na návrh na nariadenie Rady o založení spoločného podniku na palivové články a vodík (KOM(2007)0571),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. septembra 2007 o pláne pre obnoviteľnú energiu v Európe⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 31. januára 2008 o akčnom pláne pre energetickú účinnosť: využitie potenciálu⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2008 o Fonde globálnej energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie⁶,
- so zreteľom na svoju pozíciu z 11. marca 2008 k Európskemu inovačnému a technologickému inštitútu⁷,
- so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli z 8. a 9. marca 2007,
- so zreteľom na závery zasadnutia Rady pre dopravu, telekomunikácie a energetiku z 28. februára 2008 o európskom strategickom pláne energetických technológií,
- so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli z 13. a 14. marca 2008,
- so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku a stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, (A6-0255/2008),

¹ Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 400, 30.12.2006, s. 404.

³ Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 15.

⁴ Prijaté texty, P6_TA(2007)0406.

⁵ Prijaté texty, P6_TA(2008)0033.

⁶ Prijaté texty, P6_TA(2008)0096.

⁷ Prijaté texty, P6_TA(2008)0081.

- A. keďže vo viacerých oznámeniach Parlamentu, Rady a Komisie sa zdôrazňuje, že ciele európskej energetickej politiky a politiky v oblasti klímy sú: riešenie problému zmeny klímy, zvýšenie energetickej bezpečnosti a prehĺbenie konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva,
- B. keďže hrozba vyplývajúca z klimatických zmien sa stále zvyšuje a rozhovory 14. konferencie zmluvných strán v Poznani a 15. konferencie zmluvných strán v Kodani budú mať zásadný význam pre dosiahnutie medzinárodnej dohody o klimatických zmenách, ktorá by mala nahradiť režim vyplývajúci z Kjótskeho protokolu,
- C. keďže Sternovova správa o vplyve zmeny klímy na hospodárstvo uvádza, že cena za nečinnosť pri zmiernovaní klimatických zmien ďaleko presahuje náklady na konanie,
- D. keďže závislosť EÚ od dovozu fosílnych palív by sa mohla do roku 2030 zvýšiť na 65 % celkovej spotreby,
- E. keďže Komisia odhaduje, že splnenie cieľov v oblasti zníženia emisií skleníkových plynov a obnoviteľnej energie bude EÚ do roku 2020 stáť 70 miliárd EUR ročne,
- F. keďže zlepšenie energetickej účinnosti je jedným z nákladovo najefektívnejších prostriedkov znižovania emisií skleníkových plynov,
- G. keďže výskum a technologický vývoj sú kľúčové pre dosiahnutie cieľov európskej energetickej politiky,
- H. keďže väčšia synergia v budúcom európskom výskume energetických technológií môže podporiť trvalo udržateľný hospodársky rast, prispieť ku komparatívnym výhodám európskeho hospodárstva, zvýšiť zamestnanosť, a tak pomôcť dosiahnuť ciele lisabonskej stratégie a boja proti zmene klímy,
- I. keďže siedmy rámcový program (FP7) vyčleňuje na energetický výskum v rámci sedemročného plánovacieho obdobia len 2,3 miliardy EUR,
- J. keďže investície súkromného sektora do výskumu energetických technológií sú v Európskej únii obmedzené v porovnaní s tými, ktoré vynakladá konkurencia, či dokonca iné európske priemyselné odvetvia,
- K. keďže rozpočet na energetický výskum z verejných aj súkromných zdrojov sa v EÚ od 80. rokov 20. storočia výrazne znižuje a Európa dosahuje v medzinárodnom porovnaní ukazovateľov inovácie vychádzajúcich z úrovne výdavkov na technologický výskum slabé výsledky,
- L. keďže verejný zásah do podpory nových, menej znečisťujúcich energetických technológií je nevyhnutne potrebný a oprávnený, pretože v počiatočnej fáze sú nové technológie nákladnejšie než technológie, ktoré nahrádzajú, a teda pri svojom uvedení na trh nemusia prinášať krátkodobé obchodné zisky či lepšie ceny pre spotrebiteľov,

Potreba európskeho strategického plánu energetických technológií

- 1. víta Európsky strategický plán energetických technológií (plán SET); domnieva sa, že

európska politika v oblasti energetickej technológie s adekvátnou finančnou podporou má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov EÚ súvisiacich s energiou a zmenou klímy v roku 2020;

2. zdôrazňuje, že EÚ musí splniť ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2020 a súčasne zachovať konkurencieschopnosť a udržateľnosť svojho hospodárstva; je presvedčený, že vývoj a využívanie inovatívnych a nízkonákladových technológií s nízkym obsahom uhlíka, energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov, sú kľúčové pre zníženie emisií, vytvorenie nových trhov pre priemysel EÚ a zabezpečenie celosvetového úsilia o riešenie problému zmeny klímy;
3. domnieva sa, že v záujme dosiahnutia tohto cieľa je životne dôležité obmedziť náklady na zelenú energiu a podporiť inováciu v energetickom sektore; je presvedčený, že si to vyžaduje zlepšenie prenosu technológií z výskumných centier do podnikov, skrátenie času uvedenia na trh, ukončenie súčasnej technologickej a regulačnej nečinnosti a prehĺbenie vzájomnej prepojitelnosti sietí;
4. je presvedčený, že nové technológie, najmä v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej účinnosti, sú takisto potrebné na podporu diverzifikácie energetických zdrojov, zníženie dopytu po energii a poskytujú menej znečisťujúce a bezpečnejšie spôsoby využitia pôvodných zdrojov na podporu bezpečnosti dodávok energie; vyzýva Komisiu, aby zhodnotila energetické zdroje EÚ;
5. domnieva sa, že plán SET by mal podporovať širokú škálu činností, ktoré stimulujú verejnú diskusiu o prínosoch rôznych nových energetických technológií, konkrétne prostredníctvom vzdelávania zákazníkov a informačných kampaní;
6. je presvedčený, že lacnejšie a efektívnejšie technológie s nízkym obsahom uhlíka môžu prispieť k dosiahnutiu novej medzinárodnej dohody o klimatických zmenách, ktorá by mala nahradiť režim vyplývajúci z Kjótskeho protokolu;

Koordinácia a strategické plánovanie

7. zdôrazňuje potrebu prehĺbiť koordináciu strategických energetických technológií na rôznych úrovniach a medzi rôznymi partnermi; takisto zdôrazňuje potrebu predchádzať nadmernej byrokracii, zabezpečiť pri zlepšovaní koordinácie jednoduchosť a zaistiť širokú účasť všetkých prípadných partnerov a prehľadnosť napríklad prostredníctvom Riadiacej skupiny Európskeho spoločenstva a Európskej aliancie pre energetický výskum, ktoré by mali byť otvorené všetkým európskym výskumným centrom bez ohľadu na ich veľkosť alebo zdroje;
8. vyjadruje podporu vytvoreniu riadiacej skupiny na vysokej úrovni a transparentného a ľahko dostupného informačného systému o energetických technológiách, najmä pre MSP, a žiada Komisiu, aby Parlament informovala o zriadení tejto skupiny a jej práci, ako aj o informačnej stratégii;
9. poznamenáva, že na podporu európskeho informačného systému o energetickej technológii je možné použiť nástroje vytvorené v rámci rámcových programov

(výskumné programy siete ERA, siete excelencie (NoE), európske technologické platformy (ETP));

10. zdôrazňuje, že koordinovaná spolupráca s členskými štátmi je životne dôležitá v záujme dosiahnutia stanovených cieľov, maximalizácie zisku a obmedzenia nákladov; je presvedčený, že nástroje Spoločenstva na vnútroštátnej úrovni, napríklad štrukturálne fondy, môžu podporiť výskumné, inovačné a rozvojové kapacity v uvedených oblastiach;
11. zdôrazňuje zásadný význam zlepšenia koordinácie s tretími krajinami vrátane krajín s rozvinutými, rozvojovými a rozvíjajúcimi sa hospodárstvami;
12. zdôrazňuje potrebu posilnenej medzinárodnej spolupráce zameranej na zavedenie súdržnej a diferencovanej stratégie vo vzťahu k rozvinutým, rozvojovým a rozvíjajúcim sa hospodárstvami;
13. zdôrazňuje, že kapacita výskumnej základne EÚ sa musí rozšíriť a že ďalšie vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie má zásadný význam pre dosiahnutie množstva a kvality ľudských zdrojov potrebných na dosiahnutie otvorenia nových technologických príležitostí; je presvedčený, že z tohto hľadiska môže byť prínosný integrovaný prístup v rámci osobitných programov siedmeho rámcového programu;
14. upriamuje pozornosť na možné riziko zdvojenia a znásobenia nových iniciatív; vyzýva Komisiu, aby zvažila, ako sa budú nové európske priemyselné iniciatívy (EII) dopĺňať s existujúcimi programami vrátane siedmeho rámcového programu a konkrétne s európskymi technologickými platformami a spoločnými technologickými iniciatívami zahrnutými v siedmom rámcovom programe, s rámcovým programom pre konkurencieschopnosť a inováciu (CIP) a najmä s Európskym inovačným a technologickým inštitútom, ako aj so znalostnými a inovačnými spoločenstvami (KIC), ktoré sa zaoberajú zmenou klímy a energiou; žiada Komisiu, aby vysvetlila, akým spôsobom európske priemyselné iniciatívy podporia synergie na úrovni štátov a na európskej úrovni;
15. opäť zdôrazňuje, že plán SET vyžaduje vybudovanie kapacít v oblasti energetického výskumu a inovácie v celoeurópskom meradle; súhlasí s Komisiou, že čiastočné riešenie predstavujú celoeurópske výskumné infraštruktúry; preto žiada, aby Európske strategické fórum pre infraštruktúry výskumu (ESFRI) vymedzilo potrebu vybudovania európskych výskumných infraštruktúr v oblasti inovatívnych energetických technológií, napríklad technológií energie z obnoviteľných zdrojov;
16. domnieva sa, že v rámci strategickej energetickej politiky EÚ zohrávajú kľúčovú úlohu transeurópske energetické siete a zjednodušené postupy udeľovania oprávnení v tejto oblasti;

Prenos výskumu a technológií

17. zdôrazňuje, že potrebná koordinácia sa musí rozšíriť na rôzne vedecké a technologické oblasti, ktoré z dôvodu svojej multidisciplinárnej povahy tvoria súčasť výskumu a vývoja energetických technológií; z tohto hľadiska zdôrazňuje potrebu podporiť výskum v základných vedách, napríklad v biológii, informačných technológiách, vedách

o materiáloch a makrotechnológiách;

18. žiada Komisiu, aby zohľadnila potenciál využívania energetických technológií v nových členských štátoch a zaviedla mechanizmy podpory založené na politikách EÚ;
19. zdôrazňuje potrebu zlepšiť prenos technológií z výskumných centier do podnikov; naliehaivo žiada, aby v tejto oblasti zohral úlohu nový Európsky inovačný a technologický inštitút;
20. naliehaivo žiada, aby súkromný sektor viac investoval do výskumu a prijal vyššie riziko, čo je podmienkou toho, aby sa Európa stala priekopníkom v tomto odvetví;

Európske priemyselné iniciatívy

21. je pevne presvedčený, že je nutné zvýšiť podporu technológií s nízkym obsahom uhlíka vo fáze demonštračných aktivít a uvádzania nových decentralizovaných obnoviteľných technológií na trh; preto víta navrhnuté európske priemyselné iniciatívy; zdôrazňuje však, že je takisto potrebné zvýšiť podporu výskumu a vývoja v oblasti technológií, ktoré budú nevyhnutné z dlhodobého hľadiska, s konkrétnym dôrazom na strategicky významné technológie, napríklad technológie na využitie slnečnej energie, s pomocou ktorých môže Európa z dlhodobého hľadiska dosiahnuť energetickú nezávislosť;
22. domnieva sa, že európske priemyselné iniciatívy by sa mali zamerať na oblasti, ktoré majú najväčší potenciál pomôcť splniť ciele EÚ súvisiace so zmenou klímy, energetickou účinnosťou a energiou z obnoviteľných zdrojov na trvalo udržateľných základoch a z dlhodobého hľadiska znížiť náklady a zvýšiť ich uplatniteľnosť;
23. žiada, aby sa pri určovaní priorít medzi jednotlivými iniciatívami zohľadnil životný cyklus každej technológie a jej vplyv na životné prostredie v každom štádiu výrobného procesu; žiada prehodnotiť možnosti transferu týchto technológií do rozvíjajúcich sa ekonomík tak, aby sa znížili technologické rozdiely;
24. požaduje zvýšenie prenosu technológií s rozvinutými štátmi a nadviazanie vedeckej spolupráce s týmito štátmi zameranej na vývoj nových energetických technológií;
25. podporuje návrh na rozdielne spracovanie európskych priemyselných iniciatív s cieľom uspokojiť potreby konkrétnych technológií; je presvedčený, že takáto pružnosť by umožnila vytváranie strategických aliancií medzi členskými štátmi, miestnymi a regionálnymi správami, výskumnými centrami a súkromným sektorom s cieľom vyvíjať konkrétne technológie; vyzýva tieto orgány, aby sa bezodkladne zapojili do vypracovania podrobných návrhov pre európske priemyselné iniciatívy;
26. dôrazne podporuje navrhované európske priemyselné iniciatívy v oblasti veternej a solárnej energie, bioenergie, zachytávania, dopravy a skladovania CO₂, elektrických rozvodných sietí a jadrového štiepenia;
27. konkrétne vyzýva, aby sa zintenzívnili výskum biopalív s cieľom zabezpečiť nesporný prínos výroby týchto palív z hľadiska celkového vplyvu na životné prostredie;

28. poukazuje na význam vývoja trvalo udržateľných dopravných technológií s využitím premeny veľkého objemu biomasy na plyn na tvorbu vodíka a tekutých syntetických palív;
29. zdôrazňuje, že európska priemyselná iniciatíva v oblasti jadrového štiepenia by mala umožniť kontinuitu a zahrnúť výskum a vývoj technológií tretej a štvrtej generácie;
30. ľutuje, že plán SET uprednostňuje opatrenia zamerané na ponuku a nevenuje sa v dostatočnej miere opatreniam na zníženie dopytu po energii, ako sú úspora energie a energetická účinnosť;
31. trvá na tom, že v pláne SET by mala byť vo väčšej miere zastúpená energetická účinnosť, pretože ide o oblasť s najväčším potenciálom na úsporné zníženie emisií v strednodobom výhľade, najmä v sektore stavebníctva, ktorý sa podieľa 40 % na celkovej energetickej spotrebe EÚ; preto vyzýva Komisiu, aby do oblastí pokrytých európskymi priemyselnými iniciatívami zahrnula energeticky účinné technológie vrátane výroby energie kogeneráciou a polygeneráciou; podporuje zaradenie energetickej účinnosti medzi priority pokryté európskymi priemyselnými iniciatívami;
32. žiada Komisiu, aby preverila možnosť rozšírenia navrhovaných priemyselných iniciatív na ostatné odvetvia so značným potenciálom zníženia emisií, ako je kogenerácia, vodík, stavebníctvo a bývanie, vykurovacie a chladiarenské systémy, infraštruktúry na lepšie uchovávanie a distribúciu energie a prepájanie sietí;
33. domnieva sa, že vývoj technológie na zachytávanie a skladovanie uhlíka (CCS) môže byť dôležitý pri znižovaní emisií skleníkových plynov za predpokladu, že táto technológia bude účinná a bezpečná; vyzýva Komisiu, aby v rámci európskych priemyselných iniciatív umožnila realizáciu až 12 navrhnutých úplných demonštračných projektov v oblasti CCS; upozorňuje, že uplatnenie technológií zachytávania a skladovania uhlíka sa zjednoduší a zlacní vďaka podpore čistých uhoľných technológií, ako je konverzia uhlia na plyn, pričom je možné, že v budúcnosti budú povinné;

Financovanie

34. očakáva Komisiou navrhované oznámenie o financovaní nových technológií s nízkym obsahom uhlíka a technológie na zachytávanie a skladovanie uhlíka; ľutuje, že oznámenie nebolo zverejnené spolu so strategickým plánom energetických technológií;
35. zdôrazňuje, že strategický plán energetických technológií by sa nemal financovať formou prerozdelenia financií určených pre oblasť energie v siedmom rámcovom programe a rámcovom programe pre konkurencieschopnosť a inováciu (CIP);
36. domnieva sa, že vzhľadom na priority súvisiace s klimatickými zmenami a energetickými otázkami, sú potrebné značné dodatočné finančné prostriedky EÚ na technológie v oblasti energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie, ktoré by sa mali začať urýchlene zavádzať, ak majú EÚ pomôcť splniť ciele do roku 2020;
37. vyzýva Komisiu, aby naliehavo zabezpečila dostatočné financovanie a podporu výskumu a vývoja, demonštračných aktivít a uvádzania na trh nových technológií s nízkym alebo

nulovým obsahom uhlíka tak, aby sa od roku 2009 z rozpočtu EÚ minimálne 2 miliardy EUR ročne vynakladali na podporu uvedených technológií nezávisle od siedmeho rámcového programu a rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inováciu; takisto vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy na poskytnutie dodatočných prostriedkov v strednodobom výhľade finančného rámca na roky 2007 – 2013;

38. domnieva sa, že na to, aby sa urýchlil rozvoj a zavádzanie čistých technológií budúcnosti, je treba lepšie využívať finančné aj ľudské zdroje a celkovo ich znásobiť;
39. zdôrazňuje potrebu zvyšovania výskumnej kapacity EÚ; vyzýva preto na zvýšenie financovania pre oblasť ľudských zdrojov a odbornej prípravy v odvetví energetických technológií; vyzýva aj na lepšiu koordináciu medzi nástrojmi financovania Spoločenstva a národnými nástrojmi financovania, aby sa podporila odborná príprava a výskum, najmä siedmy rámcový program;
40. podporuje, vychádzajúc z potreby väčšej komplementárnosti financií EÚ, návrhy zahrnuté v oznámení Komisie s názvom Konkurencieschopné európske regióny vďaka výskumu a inovácii; víta z tohto hľadiska praktické vedenie Komisie pri koordinácii finančných prostriedkov EÚ určených na výskum, vývoj a inováciu pochádzajúcich z rôznych zdrojov – regiónov, členských štátov, EÚ a Európskej investičnej banky; súhlasí s Komisiou, že je potrebné lepšie vysvetliť zúčastneným stranám článok 54 ods. 5 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 o čerpaní finančných prostriedkov z dvoch rôznych zdrojov Spoločenstva na rovnakú skupinu oprávnených nákladov;
41. vyzýva Komisiu, aby pri predstavení finančného plánu vysvetlila, v ktorých oblastiach prinášajú spoločné európske kroky pridanú hodnotu do jednotlivých technologických sektorov, a uviedla zistenia týkajúce sa trvalej udržateľnosti technologického rozvoja;
42. poukazuje na potrebu získania zdrojov v spolupráci s priemyslom s cieľom využiť súkromné investície do technológií s nízkym obsahom uhlíka; zdôrazňuje potrebu jasnej dlhodobej vízie a finančného rámca, ktoré budú podporovať finančné inštitúcie, ako napríklad Európska investičná banka, s cieľom poskytnúť partnerom zo súkromného sektora dostatočnú istotu pre investície; zdôrazňuje potrebu zapojenia malých a stredných podnikov, najmä do oblasti technológií pre rozptýlené systémy energetického zásobovania;
43. poznamenáva, že podľa navrhutej revízie európskeho systému obchodovania s emisiami (ETS) by mohli príjmy z aukcií poskytnúť významný zdroj financovania na účely posilnenia bezpečnosti dodávok energií v EÚ a súčasného dosiahnutia cieľov v oblasti klímy, energetickej účinnosti a obnoviteľných zdrojov energie;
44. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Potrebuje nové technológie

Európska komisia predložila 23. januára 2008 balík návrhov zameraný na splnenie dvoch hlavných cieľov, na ktorých sa v roku 2007 dohodla Európska rada, a to:

- zníženie emisií skleníkových plynov v EÚ o minimálne 20 % do roku 2020,
- 20 % podiel obnoviteľných energií na energetickej spotrebe EÚ do roku 2020.

Uvedené ciele predstavujú dôležitý príspevok k celosvetovému úsiliu o riešenie problémov súvisiacich s klimatickými zmenami. Ak máme splniť cieľ EÚ znížiť celosvetové klimatické zmeny o 2 °C, pravdepodobne bude po roku 2020 potrebné znížiť v EÚ emisie o 60 – 80 % do roku 2050. Kľúčom k zníženiu je zavedenie ceny uhlíka prostredníctvom systému obchodovania s emisiami v EÚ, čo predstavuje prelomovú koncepciu európskeho hospodárstva.

EÚ musí uvedené ciele splniť takým spôsobom, ktorý zaručí zachovanie konkurencieschopnosti jej hospodárstva. Komisia odhaduje náklady na dosiahnutie cieľov EÚ do roku 2020 vo výške 0,45 % HDP, teda približne 70 miliárd EUR ročne.

Okrem problémov súvisiacich s klimatickými zmenami existujú problémy týkajúce sa zachovania energetickej bezpečnosti EÚ vzhľadom na rastúcu závislosť od dovozu energie, ktorá sa má podľa očakávaní v roku 2030 zvýšiť na 65 %. Len závislosť od zemného plynu má do roku 2030 vzrásť na 84 % dodávok.

Pri riešení oboch uvedených problémov – ochrany životného prostredia a bezpečnosti zásobovania – a súčasnom udržaní konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ vo svete musí zohrať dôležitú úlohu vývoj a uplatnenie nových energetických technológií.

- Po prvé, nové technológie budú potrebné na to, aby bola EÚ schopná splniť ciele zníženia emisií s čo najnižšími nákladmi. Keďže EÚ stojí v čele boja proti klimatickým zmenám, mala by sa sústrediť na využitie svojej pozície a zabezpečenie vedúceho postavenia svojich spoločností vo vývoji nových technológií a služieb s nízkym obsahom uhlíka. „Priekopníci“ potrebujú pevné podnety, aby prekonalí súčasný stav používanej technológie.
- Po druhé, potreba nových technológií je celosvetová. EÚ, ktorá sa na celosvetovej emisii skleníkových plynov podieľa 14 %, nie je schopná vyriešiť problémy klimatických zmien sama. Obavy vyvoláva predpokladané zvýšenie emisií spôsobené rastom vo veľkých rozvíjajúcich sa krajinách (napr. Čína a India). Napríklad sa očakáva, že India do roku 2020 zdvojnásobí svoj dopyt po energii. Je potrebné úzko spolupracovať s týmito krajinami a pomôcť im uplatniť také technológie, ktoré naplnia očakávania rastu a súčasne minimalizujú emisie.

- Nové technológie, napríklad obnoviteľné zdroje energie a technológie na zachytávanie a skladovanie uhlíka (CCS), ako aj efektívna výroba energie a úspory jej koncových používateľov (najmä úspory v oblasti priemyslu spotrebúvajúceho energiu), budú napokon veľmi dôležité z hľadiska energetickej bezpečnosti, napríklad tým, že poskytnú EÚ nové spôsoby využitia pôvodných energetických zdrojov bez zvyšovania emisií. Musíme si vytvoriť jasnejšiu predstavu o tom, čo tvorí pôvodné energetické zdroje EÚ, a aký je lepší spôsob ich využitia pomocou nových technológií.

Súčasná úroveň investícií do energetických technológií nie je dostatočná

EÚ z celkového hľadiska (ako to jasne ukazuje strategický plán energetických technológií) v súčasnosti nenapĺňa očakávania verejného a súkromného sektora, pokiaľ ide o investície do nových energetických technológií. Od osemdesiatych rokov 20. storočia sa financie určené na výskum znížili. Z hľadiska ťažkostí, ktoré predstavujú strednodobé a dlhodobé ciele, financie EÚ určené na výskum nepostačujú a neodrážajú priority pri riešení klimatických zmien, ktoré Komisia, Rada a Parlament stanovili v opakovaných politických vyhláseniach.

V súčasnosti EÚ vynakladá v rámci siedmeho rámcového programu na energetický výskum zlomok budúcich nákladov na ciele do roku 2020 (2,3 miliardy EUR v porovnaní s predpokladanou sumou 700 miliárd). Realizácia strategického plánu energetických technológií nie je možná s nízkym objemom financií, ktoré sú k dispozícii v rámci siedmeho rámcového programu, či len nábádaním na poskytovanie dobrovoľných príspevkov od priemyslu, členských štátov, miestnych a regionálnych správ a finančných inštitúcií. Ak chceme, aby uvedené inštitúcie poskytli väčšie finančné príspevky, musíme uvoľniť vyšší objem financií na úrovni EÚ.

Existuje zreteľný dôvod na zásadné zvýšenie podpory pre energetické technológie na úrovni EÚ. Zvýšenie objemu financií na energetický výskum, demonštráciu a uvádzanie na trh o ďalších 10 miliárd EUR až do konca finančného výhľadu na obdobie rokov 2007 – 2013 by za daných okolností predstavovalo len skromný príspevok.

Nedostatok financií sa výrazne prejavuje vo fáze demonštrácie a uvádzania nových technológií na trh. Tie sú mimoriadne dôležité pre rozvoj technológií potrebných na splnenie cieľov EÚ do roku 2020. Pravdepodobne bude potrebné zvýšiť investície do výskumu, ktorý má zásadný význam pre vývoj technológií do roku 2030 a po ňom; rovnako dôležité je zvýšenie financovania energetických priorít v rámcových programoch.

Je to naliehavá záležitosť. Pokiaľ ide o demonštráciu a uvádzanie nových technológií na trh, rok 2020 nie je z hľadiska času potrebného na ich realizáciu veľmi ďaleko. Ak sa má prejavíť vplyv nových investícií v uvedenej lehote a ak skutočne chceme pomôcť energetike a celému hospodárstvu EÚ, musia sa nové investície uvoľniť čo najskôr.

Je smutné, že postup schvaľovania rozpočtu v EÚ zaostáva za strategickým plánom energetických technológií. Komisia by mala preskúmať možnosti použitia dodatočných financií. Strednodobé prehodnotenie takisto poskytuje významnú príležitosť predložiť návrhy na nový spôsob financovania a Komisia by to mala urobiť.

Zvýšená podpora EÚ v žiadnom prípade nemôže nahradiť financie zo strany verejného či

súkromného sektora. Je potrebné navrhnuť taký mechanizmus financovania, ktorý využije a zjednotí financovanie zo súkromných a ostatných zdrojov. Financovanie zo strany EÚ by malo fungovať spoločne s trhovými nástrojmi, napríklad normami pre produkty a obchodovaním s emisiami. Zvýšený objem financií na úrovni EÚ prehĺbi dôveru všetkých verejných orgánov a súkromného sektora v spoluprácu a investovanie.

Významným návrhom sú z tohto hľadiska európske priemyselné iniciatívy. Komisia navrhla, aby tieto iniciatívy mali rôznu formu podľa potrieb jednotlivých technológií či sektorov. Malo by ísť o vzostupný proces, ktorý bude riadený návrhmi priemyslu, zúčastnených členských štátov, regionálnej a miestnej správy a výskumných centier, pričom financie zo strany EÚ by mali pôsobiť ako dôležitý katalyzátor. Takto sa vybudujú základy strategických aliancií medzi jednotlivými orgánmi a mechanizmy, v rámci ktorých bude možné zhromaždiť a zamerať finančné príspevky.

Súčasná podpora je roztrieštená a vyžaduje lepšiu koordináciu

Strategický plán energetických technológií takisto ukazuje, že súčasná podpora je roztrieštená a musí sa lepšie koordinovať. Je potrebné uvítať novú Riadiacu skupinu Európskeho spoločenstva a Európsku alianciu pre energetický výskum národných výskumných inštitútov. Podobne významné je poskytovanie nových informácií o technologickom vývoji a kapacitách, ktoré zaisťujú spoluprácu všetkých partnerov s rovnakými predpokladmi a podobnými prioritami. Ide o prvú oblasť hospodárstva založeného na vedomostiach, kde sa budú na úrovni EÚ koordinovať informácie a činnosti v oblasti výskumu a vývoja, demonštrácie a uvádzania na trh. Úspech takejto koordinácie významne súvisí s vývojom spoločného trhu s energiou v EÚ a jej spoločnou energetickou politikou.

Je mimoriadne dôležité, aby iniciatívy, ktoré sa majú začať realizovať v rámci strategického plánu energetických technológií, neprehľbili roztrieštenosť, ale naopak ju pomohli znížiť. Nové iniciatívy (napr. európske priemyselné iniciatívy) by podľa možnosti mali nadviazať úzke spojenie so súčasnými iniciatívami (napríklad v rámci siedmeho rámcového programu) a vyhnúť sa zdvojeniu či znásobeniu.

Takisto je veľmi dôležité, aby strategický plán energetických technológií rozšíril spoluprácu nielen medzi členskými štátmi, ale aj s tretími krajinami. Klimatické zmeny predstavujú celosvetový problém a Európa môže využiť spojenie s významným výskumným úsilím iných krajín vrátane USA. Okrem toho, ak chceme vyriešiť problém klimatických zmien, musíme zaviesť technológie tam, kde môžu mať najväčší vplyv, napríklad technológie na zachytávanie a skladovanie uhlíka by sa mali uplatniť v Číne a Indii.

Potreba vývoja transeurópskych energetických sietí je zreteľná a jasná a netreba o nej ďalej diskutovať.

Je nevyhnutne potrebné dôkladne zvážiť technologické priority

Komisia pri určovaní priorít strategického plánu energetických technológií a európskych priemyselných iniciatív správne zohľadnila strategický program formulovaný v rámci európskych technologických platforiem. Spravodajca vo všeobecnosti súhlasí s výberom technologických priorít. Existujú však určité hlavné oblasti, na ktoré by sa mal v strategickom

pláne energetických technológií klásť väčší dôraz.

- Po prvé, boli vznesené mnohé pripomienky k nedostatočnému dôrazu na účinnosť výroby energie, na technológie kogenerácie a polygenerácie a energetických úspor u konečného spotrebiteľa a energetickú účinnosť priemyslu. Je zvláštne, že oblasť s najväčším úsporným potenciálom nebola do zoznamu európskych priemyselných iniciatív zahrnutá.
- Po druhé, nie je jasné spojenie medzi strategickým plánom energetických technológií a dôležitým záväzkom EÚ realizovať 12 modelových demonštračných projektov technológií na zachytávanie s skladovanie uhlíka. Technológie na zachytávanie a skladovanie uhlíka majú zásadný význam, pokiaľ ide o celosvetové klimatické zmeny a využitie pôvodných energetických zdrojov EÚ. Podpora týchto demonštračných projektov je preto mimoriadne naliehavá. Presunutie uvedených projektov do centra osobitnej pozornosti európskych priemyselných iniciatív sa javí ako logický krok, konkrétne z hľadiska prechodu na hospodárstvo s nízkym obsahom uhlíka pri využití fosílnych palív.
- Po tretie, je potrebné venovať väčšiu pozornosť prijatiu strategického plánu energetických technológií zo strany verejnosti. Ak sa majú rozvinúť nové technológie, musia byť prijateľné pre verejnosť. Táto otázka sa týka všetkých dôležitých technológií zásobovania energiou, ale najmä jadrovej technológie. Je potrebné zvážiť potrebu lepšieho poskytovania informácií a zapojenia verejnosti v rámci novej Riadiacej skupiny Európskeho spoločenstva a Európskej aliancie pre energetický výskum, ako aj v rámci jednotlivých európskych priemyselných iniciatív.

3.6.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VEREJNÉ ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN

pre Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

k európskemu strategickému plánu energetických technológií
(2008/2005(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Inés Ayala Sender

NÁVRHY

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín vyzýva Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže do polovice 21. storočia sa v Európskej únii radikálnym spôsobom zmení pohľad na energiu, jej dostupnosť a spôsob jej používania a keďže na to, aby Európska únia zvládla túto zmenu s nákladmi prijateľnými pre spoločnosť, je potrebný cielený výskum, investície a vývoj produktov v oblasti nových energetických zdrojov a technológií a musí sa tiež vynaložiť úsilie na jednoduchšie zvládnutie nových technológií a možností, ktoré ponúkajú, občanmi,
 - B. keďže energetické technológie predstavujú základný pilier európskej energetickej politiky i politiky v oblasti zmeny klímy a prispievajú k vytvoreniu spoločného energetického trhu;
 - C. keďže zlepšenie energetickej účinnosti je jedným z opatrení, ktoré na účely zníženia emisií skleníkových plynov predstavuje najlepší pomer medzi nákladmi a výhodami,
 - D. keďže väčšia synergia v budúcom európskom výskume energetických technológií nemôže pomôcť trvalo udržateľnému hospodárskemu rastu, môže ho však stimulovať, môže prispieť ku komparatívnym výhodám európskeho hospodárstva, zvýšiť zamestnanosť, a tak napomôcť dosiahnutie cieľov lisabonskej stratégie a boja proti zmene klímy,
 - E. keďže súkromné a verejné investície do výskumno–rozvojových činností v oblasti energetických technológií majú kľúčový význam; keďže ale súkromné a verejné finančné prostriedky investované do energetického výskumu v EÚ od poslednej ropnej krízy značne poklesli,
1. víta oznámenie Komisie a podporuje ju v stupňovaní jej snáh zameraných na lepšiu

koordináciu výskumu s oblasti energetických technológií v Európe a v tomto smere víta Európsky strategický plán pre energetické technológie (Plán SET), ktorý predložila, ako aj konzultačný proces rôznych zúčastnených strán;

2. ľutuje, že Plán SET uprednostňuje opatrenia zamerané na ponuku a nevenuje sa v dostatočnej miere opatreniam na zníženie dopytu po energii, ako sú úspora energie a energetická účinnosť;
3. víta zavedenie európskych priemyselných iniciatív, ale ľutuje, že Komisia medzi nimi neurčila jasné priority; netrpezlivo očakáva oznámenie Komisie o financovaní Plánu SET, pričom žiada Komisiu, aby zabezpečila, že toto oznámenie bude jasne zamerané na zaručenie primeraného financovania a aby bolo neoddeliteľnou súčasťou diskusií o revízii financovania európskych politík vrátane podielu príjmov z emisných kvót;
4. vyzýva na odstupňovanie týchto iniciatív, aby sa úsilie zameralo na tie, ktoré preukázali potenciál na zníženie emisií v krátkodobom horizonte, vzhľadom na ciele ich zníženia o minimálne 20 % do roku 2020, ale tak, aby sa nezanedbávali prípadné podporné opatrenia iných technológií, ktoré majú tento potenciál v dlhodobom horizonte, aby sa dosiahli ciele stanovené do roku 2050;
5. žiada, aby sa pri určovaní priorít medzi jednotlivými iniciatívami zohľadnil životný cyklus každej technológie a jej vplyv na životné prostredie v každom štádiu výrobného procesu; žiada prehodnotiť možnosti transferu týchto technológií do rozvíjajúcich sa ekonomík tak, aby sa znížili technologické rozdiely;
6. požaduje zvýšenie prenosu technológií s rozvinutými štátmi a vytváranie vedeckej spolupráce s týmito štátmi zameranej na vývoj nových energetických technológií;
7. domnieva sa, že oznámenie sa nezaobera energetickou účinnosťou ako takou napriek tomu, že by v ňom mala mať ústredné miesto, a vyzýva Komisiu, aby zaradila energetickú účinnosť medzi európske priemyselné iniciatívy;
8. žiada Komisiu, aby preverila možnosť rozšírenia navrhovaných európskych priemyselných iniciatív na ostatné odvetvia so značným potenciálom zníženia emisií, ako je kogenerácia, vodík, stavebníctvo a bývanie, kúrenárske a chladiarenské systémy, infraštruktúry na lepšie uchovávanie a distribúciu energie a prepájanie sietí;
9. vyjadruje podporu vytvoreniu riadiacej skupiny na vysokej úrovni a transparentného a ľahko dostupného informačného systému o energetických technológiách, najmä pre MSP, a žiada Komisiu, aby Parlament informovala o zriadení tejto skupiny a jej práci, ako aj o informačnej stratégii;
10. žiada Komisiu, aby pri rozvíjaní európskych priemyselných iniciatív zohľadnila riziká v oblasti znečistenia životného prostredia a verejného zdravia vznikajúce v dôsledku používania niektorých technológií, najmä čo sa týka možných emisií častíc, únikov oxidu uhličitého a skladovania rádioaktívnych odpadov; odporúča zohľadniť názory sociálnych partnerov pokiaľ ide o podporu prijatia nových technologických zmien spoločnosťou;
11. domnieva sa, že na to, aby sa urýchlil rozvoj a zavádzanie čistých technológií budúcnosti,

je treba lepšie využívať finančné aj ľudské zdroje a celkovo ich znásobiť; domnieva sa, že členské štáty by mali vynaložiť prinajmenšom také úsilie, aké bolo vynaložené v rámci reakcie na energetické krízy v 80-tych rokoch;

12. zdôrazňuje potrebu zvyšovania výskumnej kapacity EÚ; vyzýva preto na zvýšenie financovania pre oblasť ľudských zdrojov a odbornej prípravy v odvetví energetických technológií; vyzýva aj na lepšiu koordináciu medzi nástrojmi financovania Spoločenstva a národnými nástrojmi financovania, aby sa podporila odborná príprava a výskum, najmä siedmy rámcový program;
13. žiada Komisiu, aby zohľadnila potenciál využívania energetických technológií v nových členských štátoch a zaviedla mechanizmy podpory založené na politikách EÚ;
14. zdôrazňuje potrebu posilnenej medzinárodnej spolupráce zameranej na zavedenie súdržnej a diferencovanej stratégie vo vzťahu k rozvinutým, rozvojovým a rozvíjajúcim sa hospodárstvám.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	3.6.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 53 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Georgs Andrejevs, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Irena Belohorská, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Chris Davies, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Edite Estrela, Anne Ferreira, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Gyula Hegyi, Marie Anne Isler Béguin, Christa Klauß, Eija-Riitta Korhola, Peter Liese, Jules Maaten, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Péter Olajos, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Kathy Sinnott, María Sornosa Martínez, Antonios Trakatellis, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Anders Wijkman, Glenis Willmott
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Inés Ayala Sender, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Bairbre de Brún, Genowefa Grabowska, Henrik Lax, Johannes Lebech, Miroslav Mikolášik, Hartmut Nassauer, Alojz Peterle